

Politisk debatt om fagskoleutdanning

Spørsmålene om økonomiske og politiske rammebetingelser stod på timeplanen da sentrale utdanningspolitikere satte seg på skolebenken på Norges Kreative Fagskole.

- Utdanning vil være et av de viktigste temaene i valgkampen, og det er første gang vi har klart å samle et så bredt panel av politikere for å diskutere fagskolenes stilling, sier initiativtaker Knut Erik Beyer-Arnesen, styreleder i Forum for Fagskoler, Abelia.

Bare Krf manglet i panelet som bestod av; Ola Borten Moe (SP), Solveig Tesdal (SV), Gorm Kjernli (A), Kjell Veivåg (V), Nikolai Astrup (H) og Jon Jæger Gåsevatn (FrP).

Vertskapet var Norges Kreative Fagskole og Campus Kristiania (C-K). Administrerende direktør Solfrid Lind, forteller at fagskoleloven har gitt utdanningsstiftelsen C-K mange bekymringer.

- De ulike rammebetingelsene fører til at mange fagskoler i dag orienterer seg mot bachelorstudier og samarbeider med høyskoler for å være konkurransedyktige. Vi kunne gjort det samme, men er opptatt av at de utdanningssøkende har ulike ferdigheter, evner og ambisjoner og ønsker å fortsette med å fokusere på våre toårige og praktisk vinklede utdanningsløp, sier Lind.

Fagskoler kontra høyskoler

Lind ønsker svar fra politikerne på hvilken rolle fagskoleloven skal ha kontra høyere utdanning.

Samtlige politikere gir Lind rett i at det har vært for lite fokus på fagskoler og at det burde vært flere studenter som valgte denne type utdanning, men har ulikt syn på hvordan dette skal oppnås.

Tesdal (SV) ønsker å bevare rendyrkingen av fagskoler og er opptatt av å styrke rådgiverfunksjonen på videregående skole slik at kjennskapen til de ulike utdanningsalternativer øker.

- En tydeliggjøring av hva fagskolenivået er vil også føre til at høyskoler i større grad godkjenner fagskoleutdanning på lik linje med annen høyere utdanning, mener Tesdal.

Politikerne enes også i viktigheten av et rammeverk som gir fagskolestudenter mulighet til å få studere videre på høyskoler.

- Vi ønsker å jobbe for at fagskoleutdanning kan bygges videre til en bachelor eller

mastergrad for den som ønsker, slik at ikke en fagskoleutdanning blir en blindvei for den som ønsker et lenger studieløp. Det er også viktig å tilrettelegge for at høyskolestudenter gis mulighet til å komplettere en akademisk utdanning med en mer praktisk vinklet utdanning, sier Gåsevatn (FrP),

Finansieringsmodell

I følge ordstyrer Beyer-Arnesen er fagskolene en skjult juvel i det norske utdanningssystemet. All utdanning er utviklet i tett dialog med næringslivet og frafallet av studenter er her minimalt sammenlignet med de 30 % som dropper ut av høyskoleutdanning. Men i valget mellom en statlig fullfinansiert høyskoleplass og en privat fagskoleplass som koster 70-90 000 per år, vil mange studenter velge å starte på en lang akademisk utdanning noe som igjen fører til et stort frafall.

- Dette innebærer at vi ikke har lik rett til utdanning her i landet, hevder Beyer-Arnesen, og ønsker politikernes tilbakemelding på dette.
- og da tenker jeg ikke på velvillighet, men på kroner og øre, presiserer han.

Tesdal (SV) har sittet i styret for NOKUT (Nasjonalt Organ for Kvalitet i Utdanningen) og har derfor god kjennskap til fagskoler og fagskoleloven. Tesdal er enig i at frafallet ved høyere utdanning må ned, og ser for seg en todelt finansieringsmodell som innebærer både retningslinjer for finansiering av fagskoler og en styrking av fagskolestudentenes økonomi via å øke støtten gjennom Lånekassen fra 10 til 11 måneder.

- Som kjent er SV prinsipielt motstand av skolepenger, presiserer Tesdal, og ønsker å få flere fagskoler inn under en offentlig finansiering.

Gåsevatn (FrP) har sittet som saksordfører for fagskoleloven og kjenner derfor godt til fagskolene og i følge han selv, den vanskelige mellom barken og veden-situasjonen de sitter i.

- Det er viktig at fagskoler løftes opp og frem, og at fagskolefinansiering skjer over statsbudsjettet, sier Gåsevatn.

Moe (SP) roser fagskolenes praktiske innfallsvinkel til utdanningen, men er ikke så veldig opptatt av om det er stat eller fylkeskommuner som er ansvarlige for disse.

Astrup (H) er opptatt av den logiske bristen i at fagskoler er en reell utdanning på et høyere nivå, men likevel ikke ligger på samme nivå og er redd for at fagskolene skal bli en salderingspost på de fylkeskommunale budsjett.

- Alle NOKUT-godkjente fagskoleutdanninger bør kvalifisere til finansiering gjennom et nytt system, sier Astrup.

Kjernli (A) er stortingsrepresentant for Akershus, og stiller som stortingskandidat til høstens valg.

- Det vi har gjort for fagskoler er tilstrekkelig, vi har fått helsefaglige fagskoler inn under finansieringssystemet, mener Kjernli.

Kjernli kan ikke love dette for alle fagskolefag, men ser på fagskoler som en litt skjult skatt og ønsker flere inn under offentlig finansiering for å synliggjøre og løfte fagskolers anseelse.

- Her er det jo en stor utfordring ettersom det fremdeles er ca 75 % av fagskoler som ikke er under offentlig finansiering, skyter ordstyrer Beyer-Arnesen inn.

Kommunepolitiker Veivåg (V) berømmer Campus Kristiania for å ha vært en pilar i det norske utdanningssystemet siden 1914.

- Det har alltid vært behov for et fleksibelt utdanningssystem, og Norges Kreative Fagskole har per i dag hele 13 NOKUT-godkjente utdanninger.

Veivåg presiserer at fagskoler tilbyr et viktig utdanningsalternativ, og at det er viktig å se fremover og ta stilling til hvilken finansieringsmodell vi ønsker.

Fagskoler overføres til fylkeskommunene

Stortinget har vedtatt at forvaltningsreformen skal iverksettes fra 2010. Det innebærer at fra første januar overføres ansvaret for fagskolene fra statlig nivå til fylkeskommunalt nivå.

- Samtlige fagskoleorganisasjoner har gått i mot dette, og frykter at fylkeskommunale fagskoler blir tapere i kampen om midlene vurdert opp mot lovpålagt videregående opplæring og bevilgninger til veier, sier ordstyrer Beyer-Arnesen fra Forum for Fagskoler.

I følge Beyer-Arnesen er det en negativ utvikling at fagskoler som er vedtatt som et reelt utdanningsalternativ på et parallelt nivå med høyere utdanning, nå overføres til et fylkeskommunalt nivå som har ansvar for videregående opplæring..

- Er det mulig å skjerme privatskoler fra forvaltningsreformen, spør han politikerne.

Moe (SP) er ikke redd for at fylkeskommunene nå får ansvaret og mener at det også ligger positive muligheter i denne modellen, så lenge NOKUT har ansvar for å godkjenne den enkelte utdanning.

Gåsevatt (Frp) mener derimot at fagskolene kommer til å lide samme skjebne som en pølse i slakteriet ved å bli lagt ned på det fylkeskommunale forvaltningsnivået, hvor de skal konkurrere om midlene mot veier og videregående skoler.

Kjernli (A) er ikke like bekymret, og viser til at den rød-grønne regjeringen har økt bevilgningene til fylkeskommunene.

- Mange fylker er helt klart opptatt av utdanning, men det vil være forskjellig syn på prioritering og dette skaper ikke det mangfold som fagskolene har bidratt til, er Kjell Veivågs syn (V).

Astrup (H), er glad for å høre at Venstre er i ferd med å snu.

- Jeg er ikke tilfreds med en fylkeskommunal løsning, men er nå opptatt av at det må sikres et system slik at fagskoler får de penger de trenger også på et fylkeskommunalt nivå, sier Astrup.

Tesdal (SV), vil ikke uttale seg om prosessen som har vært, men ønsker å presisere at fagskolene også ville havnet i en ressursprioriteringssituasjon på et statlig nivå.

Viktig debatt

Ordstyrer Beyer-Arnesen fra Forum for Fagskoler er fornøyd med å ha fått løftet debatten blant de politiske partiene.

- Fagskolene kommer litt i skyggen i utdanningspolitikken, derfor er det viktig å få til et samarbeid som vi kan jobbe videre på.

Direktør ved Norges Kreative Fagskole Erik Brandt, sitter i styret og arbeidsutvalget i Forum for Fagskoler. Han er bekymret for at fylkeskommunene vil prioritere videregående skoler på bekostning av fagskolene.

- Ansvar for fagskolene må ligge på samme nivå som høyskoler, det vil si på et tertiært nivå og ligge direkte under Kunnskapsdepartementet. Vår bekymring er at NKFs skoler i for eksempel Rogaland og Hordaland vil kunne få ulike rammebetingelser. Dette skaper en uforutsigbarhet som ikke kommer våre studenter til gode, mener Brandt.

Les [rapporten hvor Abelia evaluerer partiprogrammene](#) og gi terningkast.